

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: **J. N.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad vo Zvolene**, za účasti: **Slovenský pozemkový fond, regionálny odbor Zvolen**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu č. 2004/02497/R 105-4 zo dňa 12. novembra 2008, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24 Sp 7/2009-21 zo dňa 19. februára 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24 Sp 7/2009-21 zo dňa 19. februára 2009 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom č.k. 24 Sp 7/2009-21 zo dňa 19. februára 2009 Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil rozhodnutie odporcu Obvodného pozemkového úradu vo Zvolene č. 2004/02497/R 105-4 zo dňa 12. novembra 2008 (§ 250q ods. 2 OSP).

Označeným rozhodnutím odporca ako orgán príslušný podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“) rozhodol v reštitučnej veci tak, že oprávnená osoba podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona

č. 503/2003 Z.z. J. N., v čase uplatnenia nároku štátny občan SR, spĺňa podmienky § 3 ods. 1 písm. m/ zákona na priznanie práva na náhradu za pozemky, ktoré prešli do vlastníctva štátu na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia Mestského národného výboru Zvolen – odboru územného plánovania č. OUP/3341/326/83 zo dňa 10. augusta 1983, pre výstavbu štátnej cesty I/50, vyvlastnením bez vyplatenia náhrady. Ide o pozemky pôvodne vedené v pozemkovej knihe katastrálneho územia Zvolen nasledovne: Stav v čase vyvlastnenia: vložka č. X, parc. č. X oráčiina o výmere 1757m² spoluvlastnícky podiel 1/3, vložka č. X, parc. č. X oráčiina o výmere 1282m² spoluvlastnícky podiel 1/3. Oprávnenej osobe k navráteniu vlastníctva k pozemkom bráni prekážka stanovená v § 6 ods. 1 písm. d/ zákona, pozemky boli po prechode do vlastníctva štátu zastavané.

V bode 2 výroku rozhodnutia uviedol, že za nenavrátenej pozemok sa oprávnenej osobe v zmysle § 6 ods. 2 zákona prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a bonite, v akej boli jej pôvodné pozemky, a to ak možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza časť pôvodného pozemku, ak s tým oprávnená osoba súhlasí, alebo sa oprávnenej osobe poskytne finančná náhrada. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky, alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400m², a ak nárok v peniazoch je väčší ako 5000 Sk. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky pre priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch.

V bode 3 výroku rozhodnutia uviedol, že podľa bodu 6 ods. 5 zákona, pozemky ktoré sa prevedú oprávnenej osobe za ich pôvodný pozemok poskytne Slovenský pozemkový fond, ak pôvodný pozemok bol súčasťou poľnohospodárskeho fondu alebo spoločnej nehnuteľnosti, alebo ho poskytne správca lesného majetku vo vlastníctve štátu, ak pôvodný pozemok bol súčasťou lesného pôdneho fondu. Finančnú náhradu za pôvodné pozemky, ku ktorým sa vlastníctvo nevracia, a za ktoré nebol poskytnutý náhradný pozemok, poskytne Slovenský pozemkový fond podľa druhu pozemku v čase jeho prechodu na štát alebo inú právnickú osobu.

V bode 4 výroku rozhodnutia uviedol, že podľa § 6 ods. 6 zákona, oprávnená osoba môže vyzvať Slovenský pozemkový fond alebo správcu na vydanie náhrady do troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu. Vo výzve oprávnená osoba uvedie, či náhradu požaduje v peniazoch alebo formou náhradného pozemku. Slovenský pozemkový fond alebo správca je povinný do jedného roka od výzvy oprávnenej osoby jej ponúknuť náhradný pozemok. Po uplynutí lehoty na výzvu právo oprávnenej osoby na náhradu zaniká.

Napokon v bode 5 výroku rozhodnutia uviedol, že oprávnená osoba získa do vlastníctva iné pozemky alebo finančnú náhradu za časť pozemkov uvedených v bode 1 rozhodnutia, ktoré sa nevydávajú v podiele 1/9.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu, ako aj postup, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia podľa § 250l Občianskeho súdneho poriadku, pričom dospel k záveru, že postup a rozhodnutie správneho orgánu v medziach opravného prostriedku sú v súlade so zákonom.

Krajský súd poukázal na znenie ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z., a to na znenie citovaného ustanovenia pred novelou zákona č. 503/2003 Z.z. (t.j. do 31. decembra 2007) a po jeho novele (t.j. od 1. januára 2008) a konštatoval, že podstatnou otázkou pre rozhodnutie v predmetnej veci bolo posúdenie, či správny orgán postupoval v súlade so zákonom, ak navrhovateľovi rozhodnutím zo dňa 12. novembra 2008 priznal náhradu podľa § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. v znení účinnom od 1. januára 2008.

Krajský súd odvoláciu námietku, že odporca mal v danom prípade rozhodovať podľa ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu podania žiadosti, t.j. 15. novembra 2004, respektíve v znení účinnom v čase vydania prvého rozhodnutia odporcu, t.j. 5. januára 2006, v ktorom odporca rozhodol, že navrhovateľ spĺňa podmienku oprávnenej osoby, považoval za nedôvodnú.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že ak správny orgán v danom prípade rozhodoval podľa právneho predpisu účinného v čase rozhodovania, postupoval v súlade so zákonom. Z ustanovenia novelizujúceho zákona nevyplýva, že by sa zmenený reštitučný zákon nemal vzťahovať aj na konanie začaté pred účinnosťou zmeneného zákona. Je zrejmé, že oprávnené osoby boli povinné uplatniť reštitučný nárok v prekluzívnej lehote, najneskôr do 31. decembra 2003, pod sankciou zániku práva. Zmena zákonného ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. sa teda dotýka všetkých oprávnených osôb, o návrhu ktorých príslušné úrady nerozhodli do účinnosti novely. Keďže o návrhu navrhovateľa nebolo právoplatne rozhodnuté ku dňu účinnosti novely reštitučného zákona, správny orgán rozhodujúc o tomto návrhu dňa 12. novembra 2008 musel rozhodovať v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. Súd považuje za právne irelevantnú námietku, že odporca priznal navrhovateľovi postavenie oprávnenej osoby už v prvom rozhodnutí zo dňa 5. januára 2006, nakoľko následne bolo toto rozhodnutie súdom zrušené. V danom prípade sa nejedná ani o retroaktívne pôsobenie právnej normy, keďže novou právnou úpravou sa len nanovo upravujú podmienky, a to postup a spôsob poskytovania náhrady s účinnosťou od 1. januára 2008 do budúcnosti. Navrhovateľovi náhradu rov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zvážil skutočnosti uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu a priznal navrhovateľovi nárok na náhradný pozemok ako dedičovi po neb. otcovi O. N. v zmysle zákona č. 229/1991Zb. za vyvlastnené pozemky o výmere 998,43m², t.j. výmeru pozemkov, ktorá do dnešnej doby nebola riešená aj napriek žiadosti otca navrhovateľa. Zopakoval tvrdenia z opravného prostriedku.

Uviedol, že žiadosť o uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. doručil na Obvodný pozemkový úrad vo Zvolene dňa 15. novembra 2004 a v súlade s predmetným zákonom. Odporca navrhovateľovi priznal nárok na náhradu až v roku 2008. Ide o celkovú výmeru 337,66m² v k.ú. Z., t.j. vyhovel žiadosti v celom rozsahu.

Poukázal na to, že v čase podania jeho žiadosti platilo ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o poskytnutí pozemkov alebo finančnej náhrady, bez obmedzenia výmery a hodnoty priznávaného nároku. Taktiež poukázal na novelizované znenie ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. ako i na to, že ním uplatňovaný nárok je vo výške 337,66m², t.j. menej ako 400m², a preto Obvodný pozemkový úrad vo Zvolene rozhodol o priznaní jeho nároku tak, že sa náhrada za pozemky poskytne v peniazoch. Týmto rozhodnutím sa navrhovateľ cíti byť dotknutý na svojich právach, pretože má záujem o vydanie náhradného pozemku a nie náhrady v peniazoch.

Ďalej uviedol, že ocenenie pozemku, za ktorý sa priznáva náhrada, sa vykoná len po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia Pozemkového úradu vo Zvolene, a to Slovenským pozemkovým fondom. Zo skúseností z riešenia a postupu predchádzajúcich reštitúcií je zrejmé, že ocenenie bude vykonané podľa BPEJ ako ornej pôdy a celková hodnota priznaného nároku bude nižšia ako 5000 Sk. Postupom kompetentných úradov rozhodnutie bolo vydané až za účinnosti novely zákona č. 517/2007 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2008.

Taktiež uviedol, že o vysporiadanie uvedených pozemkov požiadal aj jeho otec ešte Okresný úrad vo Zvolene 30. marca 1992 v zmysle zákona. Ocenenie pozemku bude vykonané podľa BPEJ aj napriek skutočnosti, že pozemky nemožno vydať z dôvodu, že pred prechodom do vlastníctva štátu boli už určené na zastavanie územným rozhodnutím Mestského národného výboru č. OÚP 1895/99/74 a následne zastavané.

Odporca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že nenesie vinu na tom, že bola prijatá novela zákona č. 503/2003 Z.z. zákonom č. 571/2007 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2008 a ktorý upravil

spôsob poskytovania náhrady. Správny orgán vydal rozhodnutie v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31. marca 2010 (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Z obsahu súdneho spisu ako i administratívneho spis vyplýva, že navrhovateľ si žiadosťou zo dňa 15. novembra 2004 uplatnil u odporcu nárok podľa zákona č. 503/2003 Z.z. Odporca rozhodnutím č. 2004/02497/R 105-3 zo dňa 5. januára 2006 priznal navrhovateľovi nárok, avšak proti rozhodnutiu sa navrhovateľ odvolal tvrdiac, že mu patrí náhrada za pozemky vo väčšej výmere. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 24 Sp/5/2006-20 zo dňa 20. apríla 2006 rozhodnutie odporcu potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 3 SžoKS 83/2006 zo dňa 15. marca 2007 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne opätovne rozhodol odporca rozhodnutím č. 2004/02497/R 105-4 zo dňa 31. januára 2008, proti ktorému opätovne podal navrhovateľ odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 24 Sp 46/2008-29 zo dňa 29. mája 2008 napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V intenciách posledne citovaného rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici správny orgán doplnil dokazovanie a o uplatnenom nároku navrhovateľa rozhodol rozhodnutím č. 2004/02497/R105/4 zo dňa 12. novembra 2008, ktoré navrhovateľ napadol opravným prostriedkom, o ktorom sa vedie konanie.

Predmetom preskúvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie obvodného pozemkového úradu o reštitučnom nároku podľa zákona č. 503/2003 Z.z.

Zákon č. 503/2003 Z.z. upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Aj cieľom tohto zákona je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku.

Zákonodarca v záujme zabezpečenia princípu legality v ustanoveniach § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. zakotvil rozhodovaciu právomoc správneho orgánu –

pozemkového úradu pri rozhodovaní o navrátení vlastníctva k pozemku alebo o priznaní práva na náhradu za pozemok. Správne konanie pred pozemkovým úradom sa začína doručením návrhu oprávnenej osoby podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. Podľa § 5 ods. 3 zákona sa na konanie podľa odseku 2 vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

To znamená, že povinnosťou pozemkového úradu pri rozhodovaní podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. je postupovať podľa jednotlivých ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a pri ich aplikácii vychádzať zo základných zásad správneho konania (§ 3 Správneho poriadku). Správny orgán je viazaný zásadou zákonnosti (§ 3 ods. 1 Správneho poriadku), v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Musí postupovať v konaní tak, aby zabezpečoval ochranu práv osôb a súčasne vyžadoval plnenie ich povinností v nadväznosti na ochranu záujmov štátu a spoločnosti. Ide o presadzovanie cieľov hmotnoprávnej úpravy v konkrétnej veci.

Dňa 1. januára 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 571/2007 Z.z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 503/2003 Z.z., ktorý novelizoval aj znenie ustanovenia § 6 ods. 2 zákona a upravil postup a spôsob poskytovania náhrady.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že správny orgán správne rozhodol, keď postupoval v čase účinnosti zákona č. 571/2007 Z.z. pri vydávaní rozhodnutia podľa jeho ustanovení. Zákon č. 571/2007 Z.z. neobsahuje žiadne také ustanovenie, z ktorého by vyplývala skutočnosť, že sa nevzťahuje na konania začaté pred jeho účinnosťou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nebude preto opakovať odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia odporcu a ani nebude opakovať odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ale na ne ako na vecne správne a postačujúce odkazuje (§ 219 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 384/2008 účinnom od 15. októbra 2008). V súdnom preskúmaní konaní nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, s ktorými by bolo potrebné sa znovu zaoberať.

Odvolací súd sa preto s právnym názorom uvedeným v rozsudku krajského súdu stotožnil a postupujúc podľa § 250ja ods. 3 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku a § 219 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že v odvolacom konaní neúspešnému navrhovateľovi ako i úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal (§ 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 250l ods. 2, § 224 ods. 1 a § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku),

nakoľko navrhovateľ nemal v konaní úspech a odporca zo zákona nemá právo na ich náhradu.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 31. marca 2010

JUDr. J. Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová